

školní četba

František Gellner

RADOSTI ŽIVOTA

**PODPOŘTE NAKLADATELE
PŘÍMÝMI NÁKUPY
NA JEHO ESHOPU**

**knihy, CD, DVD
a digitální produkci
najdete na**

<http://www.eshop.carpe.cz>

**POMŮŽETE VYDÁNÍ
DALŠÍCH TITULŮ**

Děkujeme a vážíme si vaší přízně!

František Gellner

Radosti života

Carpe diem
2017

O knize

Sbíрку **Radosti života** vydal František Gellner ve svých dvaadvaceti letech, v nejbouřlivějším období svého bohémského života. (Prvotinu *Po nás ať přijde potopa!* publikoval o dva roky dříve ještě coby maturant.).

Básně jsou koncipovány jako stručné záznamy životních příhod studenta, který svůj čas tráví nejraději v kavárnách a hospodách. Gellner usiloval o zrušení hranice mezi literaturou a skutečným životem autora a polemicky se tak vymezoval vůči silně stylizované tvorbě symbolistů a dekadentů.

O radostech života, jimiž rozuměl především alkohol a sex, psal s otevřeností, která se v české literatuře do té doby nevyskytla. Typickými náměty básní jsou divoké flámy a chvilková erotická dobrodružství, dějištěm je pak nejčastěji hospoda, městská ulice či hodinový hotel.

Slovník sbírky je plný výrazů ze všední velkoměstské mluvy a vulgarismů, jež s oblibou staví do kontrastu s konvenčními poetickými obraty, či výrazy z oblasti odborného vyjadřování a žurnalistiky.

Tyto kontrasty mezi vysokým a nízkým stylem jsou hlavním nástrojem Gellnerovy kritiky oficiálních norem uměleckých a společenských. Připojil se tak soudobé protiměšťácké kritice anarchistů. Se sebeironickým úsměškem nahlížel ale také na samo bohémství, které je jako životní program bezvýhodné.

Svým pravidelným a jednoduchým tvarem připomínají básně této sbírky pouliční popěvky. Není divu, že se také díky svému písňovému rytmu zpívaly po hospodách i v kabaretech.

Pro nonkonformní mládež jsou Gellnerovy básně atraktivní stále – svědčí o tom i to, že některé z nich zhudebnily punkrockové skupiny Visací zámek, Volant nebo Malomocnost prázdnoty a také písničkáři Jaromír Nohavica, Pepa Nos či Jan Burian.

(Zdroj: web ČRo, 16. 7. 2010)

O autorovi

František Gellner (1881-1914)

Básník, kreslíř a ilustrátor, silně ovlivněný anarchistickým hnutím. Po absolvování gymnázia v rodné Mladé Boleslavi se pokoušel o studium na technických školách, z nich však nakonec zamířil na zahraniční malířské akademie. Od roku 1911 pracoval v Lidových novinách. Po vypuknutí první světové války byl odvelen na haličskou frontu a 13. září 1914 zde byl prohlášen za nezvěstného.

Dílo

Po nás ať přijde potopa! (1901), *Radosti života* (1903), *Cesta do hor a jiné povídky* (1914), *Nové verše* (1919, posmrtně), *Don Juan* (1924, posmrtně).

František Gellner **Radosti života**

Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla, a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Elektronická kniha je datový soubor, který lze užívat pouze v takové formě, v jaké jej lze stáhnout z portálu nebo v aplikaci. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření, je zakázáno! Zejména je zakázána jakákoliv konverze datového souboru nebo extrakce části nebo celého textu, umístování textu na servery, ze kterých je možno tento soubor dále stahovat, přitom není rozhodující, kdo takovéto sdílení umožnil. Je zakázáno sdělování údajů o uživatelském účtu jiným osobám, zasahování do technických prostředků, které chrání elektronickou knihu, případně omezují rozsah jejího užití. Uživatel také není oprávněn jakkoliv testovat, zkoušet či obcházet technické zabezpečení elektronické knihy.

Všechna práva vyhrazena.

Tato publikace ani její část nesmí být publikována, uchovávána v rešeršním systému nebo přenášena jakýmkoli způsobem (včetně mechanického, elektronického, fotografického či jiného záznamu) bez předchozího souhlasu nakladatelství.

No part of this may be reproduced in any form or by any electronic or mechanical means including information storage and retrieval systems, without permission in writing from the author. The only exception is by a reviewer, who may quote short excerpts in a review.

© *Carpe diem*, 2017

www.carpe.cz

Made in Moravia, Czech Republic, EU

978-80-7487-228-0 (*pdf*)

978-80-7487-229-7 (*epub*)

978-80-7487-230-3 (*mobi*)

OBSAH

I. A nastává mi, tuším, vážná jízda...	9
II. Napsala mi psaní...	10
III. Pod Svatou Horou v Příbrami...	11
IV. Bláznění vjelo do párů...	12
V. Ožeň se, bratře, ožeň se, bratře...	13
VI. A nový den se hlásil kuropěním...	14
VII. Já jsem k tobě nepřišel...	15
VIII. A přijde den a růže vonět budou...	16
IX. Na dnešek měl jsem pěkný sen...	17
X. Buď Matka boží pomocná...	18
XI. Konečně zármutek všechen...	19
XII. Rum smutně pil pan řídítel...	20
XIII. Vzdušné mé vidiny, nádherná těla...	21
XIV. Drošky pod stůl hází nám osud...	21
XV. Závratná, tajemná věčnost je...	22
XVI. Rád věděl bych, proč právě nyní vzkétá...	23
XVII. Což, páni spisovatelé...	24
XVIII. Už se mi k smrti protiví...	25
XIX. Od rána dřepěl jsem vesele...	26
XX. Konečně je to možná věc...	27
XXI. Nečekám nic od reforem...	28
XXII. Sobota myslím byla snad...	28
XXIII. A těla žen jsou rozkošná a sladká...	29
XXIV. Jednu věrnou duši potkal jsem v svém životě...	30
XXV. Když skutečnost mou nezlomila bytost...	30
XXVI. Jako kluk nejraděj ze všeho...	32
XXVII. Vlak do nádraží zvolna vjel...	34
XXVIII. Nic vyčítat ti nechci, moje milá...	34
XXIX. Jsem člověk nemravný a zanedbaný...	36
XXX. Všichni mi lhali, všichni mi lhali...	37
XXXI. V kavárně u stolu lecco se řekne...	38
XXXII. Ovál mne vlažný, lidumilný vítr...	39
XXXIII. Pomalu v revolver se ztrácí víra...	39
XXXIV. Lombroso muž je vzácné učenosti...	40
XXXV. Noc byla. Usnout nemoh jsem. To z míry...	41

I.

A nastává mi, tuším, vážná jízda.
Před sebou samým v dálku utíkám.
Mé srdce, to si bezstarostně hvízdá,
a rozum ptá se nudně kudy kam.

Bud' sbohem, podunajská metropole,
ulice křivé, jež jste patřily
na mne, jak ztrácím klobouky a hole
za tmy se domů klátě opilý.

Na Prater jistě stěží zapomenu,
kde hýřival jsem často za noci.
Za večeri tam koupí člověk ženu
s nádavkem venerických nemocí.

Hotely vždycky budou žít v mé touze
s portýry zdvořilými u vrátek,
s pokoji pro dva, s jedním ložem pouze
a s legiony drobných zvířátek.

Na policii budu myslet v světě,
jíž osoba má spáti nedala,
která v mém opuštěném kabinetě
spisy a třaskaviny hledala.

A s šantány se těžce loučit budu,
v nichž večer chudý sbor své písňě pěl,
i s kavárnami. Mám tak rád jich nudu.
Dvě mladá léta jsem v nich prodřepěl.

II.

Napsala mi psaní
srdce mého paní,
že mne bude milovati
do skonání.

Duše moje klidná
se zas rozrušila.
Proč mi děláš těžké srdce,
moje milá?!

Jako kočka s myší
se mnou jsi si hrála,
o lásce a zášti stejně
jsi mi lhala.

Chtěl jsem tvoje srdce,
podalas mi kámen.
Zvolna dohořel mi v duši
bílý plamen.

Hlava má je chorá,
a tak teskno je mně.
Pohádky mi vyprávět chce
černá země.

Za bezesných nocí
v lampy pološeře
šílenství mi dutě buší
na mé dveře.

Má tvé rudé rety
rozevřené v smíchu,
na panenském čele pečet'
krutých hříčů.

Má tvé modré oči
dětinské a lhavé
a tvé zlatě prozářené
vlasy plavé.

Má tvé bílé tělo
s všemi dary blaha.
Nelítostně na mé dveře
biješ nahá.

Hlava má je chorá,
a tak teskno je mně.
Pohádky mi vyprávět chce
černá země.

III.

Pod Svatou Horou v Příbrami
najal jsem za sedm zlatých
pokoj s třiceti soškami,
kříži a obrazy svatých.

Zima je věru trapná dost
každému božímu tvorů.
V létě táhnou mně pro radost
poutníci na Svatou Horu.

Přišlo procesí z Bavor. V něm
(pět neděl je tomu nyní)
holku jsem viděl – – oči jsem
nechat moh na Němkyni.

Zbožně jsem na ni zřel, bezmála
jak středověký šlechtic.
Ona se na mne usmála
srdce mé zlomiti nechtíc. – –

Zábavě naši nescházel
sentimentální nádech.
Večer jsem k městu ji provázel.
V noci jsem líbal ji v sadech.

IV.

Bláznění vjelo do párů
a v hudby potrhlou notu.
Sál byl pln kouře a výparů
piva a lidského potu.

V kole jsem pobyl jen krátký čas.
K tanci mi scházejí vlohy.
Hrubci mi šlapali – sper je d'as! –
na reumatické nohy.

Svou holku vzal jsem za ruku,
vyved ji z divého ruchu.
Šli jsme se nalokat v noční tmu
trocha čerstvého vzduchu.

A když jsme z hospody vyšli ven,
k sobě jsem přitisk ji prudce.
Dech ve vášnivý přecházel sten,
chvět se nám počaly ruce.

Vysokou zdí byl obehnán dům. –
Přemilosrdný bože,
jakés to stvořil milencům
tvrdé svatební lože!

V.

Ožeň se, bratře, ožeň se, bratře!
Ostatně je mi to jedno, s kým.
Ožeň se, bratře, ožeň se, bratře!
(Chci se zas opít šampaňským.)

Skromní lidé mívají štěstí.
Nečiniš velkých nároků.
Někdo ti pomůže nudu tvou nésti,
někdo ti hnít bude po boku.

Snadno leze riskovat radosti chudé.
Duše je po nich vyprahlá.
Když nejhůř bude, sklenka ti zbude,
srdce se utiší znenáhla.

Ožeň se, bratře, ožeň se, bratře!
Ostatně je mi to jedno, s kým.
Chci se zas opít! chci se zas opít!
chci se zas opít šampaňským!!!

VI.

A nový den se hlásil kuropěním.
Na nebi ztrácel se srp měsíce.
Znavena neustálým nočním bděním
zhasiti lampu chtěla sklepnice.

A krčma byla pustá již a prázdná.
Jen v koutě se kdos neměl ke spaní.
V svých očích nejistý měl pohled blázna
a hlavu těžkou klopil do dlaní.

Ten dal si znova nalít ještě jednu.
Počkej zde, děvče, až se napiju.
Rozum jsem ubil, však se brzy zvednu,
jen ještě co své srdce ubiju.

VII.

Já jsem k tobě nepřišel
v roztoužení tklivém.
Ruce jsem si zahřát chtěl,
mrtvé ruce zahřát chtěl
na tvém srdci živém.

V scenerii mladých let
hlavu skláním v žalu.
Poslední jsem probil vznět,
plachý, něžný srdce vznět,
ve špině a kalu.

V bahně skončí moje dny
pro dar zapomnění.
Mosty jsou již spáleny,
mosty za mnou spáleny,
návratu již není.

Nebyl bych tak nesmělý
v posledním svém běhu,
kdyby ke mně nezněly,
hlasy měkké nezněly
a protějšího břehu.

Zkusil jsem dost bolesti,
snesu ještě více.
V pračkách měl jsem neštěstí
a u holek neštěstí
s dohrou na klinice.

Tyhle žaly – vzal je d'as!
Já se jenom střežu,
abych neuslyšel hlas,
něžných retů měkký hlas
s protějšího břehu.

Proto jsem ti políbit
nechtěl úběl čela,
proto zapřel jsem svůj cit,
bázlivě svůj zapřel cit. – –
Krev má vzdorně vřela.

Vřela a vře dneska zas
pro tvých očí něhu.
Opět mučí mne ten hlas,
něžných retů měkký hlas
s protějšího břehu.

Ediční poznámka

Naše vydání přebírá text z knihy **Gellner, František: Básně. Spisy I.** *K vydání připravil Michal Huvar. Graficky upravil a sazbu provedl Petr M. Dorazil. Vytiskla tiskárna Ekon v Jihlavě. Vydalo nakladatelství Carpe diem jako svou 78. publikaci v Brumovicích roku 2006.* Revizi textu jsme provedli podle titulu **Gellner, František: Dílo. Svazek I**, kritické hybridní edice vydané Ústavem pro českou literaturu AV ČR, v. v. i. / Akropolis v roce 2012.

M. H.

František Gellner

Radosti života

*Vydalo nakladatelství Carpe diem jako svou 373. publikaci v Brumovicích roku 2017
Vydání první (v Carpe diem)*

www.carpe.cz

Elektronické knihy pro iPad, doplněné filmy, koncertními záznamy, záznamy divadelních představení, rozhovory, autorským čtením, záznamy z archivů, fotografiemi a dalším bohatým multimediálním obsahem, najdete v aplikaci App Storu **Carpe Diem Online**.

Knihy, CD, DVD a e-knihy Carpe diem včetně multimediálních, jež doplňují filmy a koncerty, pro čtečky, tablety a počítače naleznete na webu **<http://eshop.carpe.cz>**.

978-80-7487-228-0 (pdf)
978-80-7487-229-7 (epub)
978-80-7487-230-3 (mobi)